

АБОНАМЕНТИ:

За стария, на 6 м. — 7 л.

За младите „ „ — 14 л.

Цена Брой 10 ст.

ВЪСТНИКЪ

ДОБРУДЖА

ОБЯВЛЕНИЯ:

На IV стр. 15 ст. на кв. см

Адрес:

в „Добруджа“

251

Градската библиотека

Варна

ОРГАНЪ НА ЦЕНТРАЛНИЯ ДОБРУДЖАНСКИ НАРОДЕНЪ СЪВЪТЪ

Малъкa понеделникъ, сряда и петъкъ

Меморатът на добруджанци. — Положението по бойните фронтове. — Мирът съ украйна. — Нашата анкета. — Хорът на Ени-кьопи въ Кюстендилъ. — Добруджанската вечерь. — Търговските отношения между България и украйна. — Радостта въ държавитъ на съюза за сключения миръ. — Разложението на гръцката армия. — Кюстенджанци за отвл. и пр.

До прѣдставителитъ на държавитъ, призвани да въдворятъ миръ между народитъ.

М Е М О Р А ТЪ

отъ Прѣдставителитъ на Добруджа.

VI

(Продължение)

Въ княжеския манифестъ отъ 14 ноември 1878 г. се обявяваше, че добруджанскитъ жители ще бъдатъ поставени подъ закрилата на ромънската конституция, че гражданското имъ положение „ще бъде турено на здрави основи по конституционенъ път“. И това обявяване не бѣше изпълнено. Ромънитъ прѣзъ 38 — годишното си владичество не посѣха да приложатъ своята конституция въ Добруджа. Въхото подъ обявената закрила, тѣ имъ поставяха подъ гнетъ на единъ изключителенъ законъ — законъ за организацията на Добруджа отъ 9 мартъ 1880 г.¹⁾ съ който се поттвяха най-елементарнитъ конституционни принципи. Какъвъ бѣше този законъ, ще оставимъ да кажатъ самитъ ромъни. Въ 1890 г. когато бѣхъ посланъ за разглеждане въ сѣния и камарата, редъ видни ромънски парламентарни дѣйци²⁾ го осмисляха най-строко, защото тѣ го намѣраха, че е антилибераленъ, че не защита елементарнитъ човѣшки и граждански права, че осветява отстъпването на парламентарния суверенитетъ въ рѣцѣта на администрацията, че съ него се извършва една явна несправда къмъ добруджанското население, че отъ гледището на държавническата политика съ него Ромъния се поставя по-долу отъ България и Сърбия, които приложиха своитъ конституции въ всички свои територии, придобити слѣдъ войната отъ 1877—1878 г. Всички тѣ дѣйци заявяваха, че ще гласуватъ противъ него, защото „той не защита и не третира добруджанскитъ жители като свободни граждани, а като едно стадо оръ рои“³⁾.

Законътъ за устройството на Добруджа не даде политически права на добруджанскитъ жители, не призна равноправното имъ съ гражданитъ отъ сѣмъшеска Ромъния, унищожи общинското самоуправление, ограничи свободата на словото, печата и събраната и създаде всички условия за административна своеволия и несправда. Гражданското положение на добруджанскитъ жители става много по-лошо отъ основа прѣзъ време на турското владичество. „Ние се ласкаемъ отъ празната въра — казва ромънскитъ юристъ д-ръ Романъ — че сме освободили добруджанцитъ отъ робото, че сме ги направили свободни граждани. Въ сѣщностъ работитъ не стоятъ така. Въ нормалнитъ врѣмена старитъ жители на Добруджа имаха подъ турцитъ всички свободи и по-ти всички гаранции, които иматъ и подъ ромънитъ. Тѣ имаха, обаче, нѣщо повече, отколкото подъ ромънитъ: тѣ бѣха равноправни съ другитъ граждани на турската империя“⁴⁾. „Анексията — казва французкитъ публицистъ Bellesort — прикати на добруджанскитъ

жители титула „ромънски гражданин“, но ако тѣ иматъ немашеството да минатъ Дунавскитъ мостъ и поискатъ да взематъ сериозно този титулъ, касационниятъ съдъ ще имъ каже веднага открито, че тѣ не го притежаватъ и че имъ докато, че, бидейки ромънски граждани въ Добруджа, вѣтъ отъ Добруджа, тѣ не сѣ вече нито ромънски поданици, нито жители и че не се числятъ къмъ никоя позната категория“⁵⁾.

Първата послѣдства отъ изключителния режимъ бѣ установяването на една своеволия и безконтролна администрация. „Добруджа стана колония, въ която се заточаваха своеволнитъ чиновници, които се оставяха да обертатъ свободно мѣстното население. Никой не се интересуваше отъ стопанскитъ, народнитъ и общинскитъ проблеми. Администрацията стана една отъ най-лошитъ Политическитъ итри на закона за устройството на Добруджа, съ-привърнаха въ административни итри, въ истиници за безбройни притѣснения, злоупотреби и беззакония. Префектътъ бѣше станалъ всичко. Той назначаваше кметове, чужди на мѣстността — хора изотъкъ Дунавъ, прѣсѣдваше вѣстникитъ, извѣщаваше и приравняше избирателнитъ списъци и избирателнитъ коленки, прогонваше адвокатитъ, които по силата на специаленъ законъ за сѣдебното устройство за Добруджа бѣха изоставени на произвола на префектитъ, пълнѣше селата съ своитъ фаворити, които вселяваха страхъ и трепетъ между населението“⁶⁾.

Подъ натиска на силно възбуденото общество имаше въ Добруджа и подъ моралното влияние на събитията, които дадоха конституция на Турция и политически права на Босна и Херцеговина, ромънското правителство въ 1909 г. се видѣ принудено да изработи законъ за даване политически права на Добруджа⁷⁾. Новиятъ законъ, обаче, не измѣни сѣщностно старото положение; той не унищожи изключителния режимъ и административната диктатура, създадени съ устройствения законъ отъ 1880 г. На добруджанскитъ граждани се дадоха политически права безъ условията, при които тѣ бѣха могли да се ползватъ свободно отъ тѣхъ. Създаде се единъ режимъ на политически права безъ политически свободи; еднакъ режимъ, който постави упражненето на политическитъ права подъ опека на префектитъ, на които по силата на неотменивия устройственъ законъ бѣ запазено неограничено право да стѣпкватъ и разтурятъ общинскитъ и окръжнитъ сѣбѣти по волята си, да измѣнятъ избирателнитъ списъци и околия споредъ интереситъ си, да назначаватъ и уволняватъ кметове и сѣбѣтници, да потткватъ свободата на словото, печата и събраната — съ една рѣчь да задущаватъ волята на избирателитъ.⁸⁾ Добруджанското население, слѣдователно, и слѣдъ закона отъ 1909 г. въ дѣйствителностъ си остана безъ политически права и свободи.

Добруджа не бѣ приравнена и обединена въ

конституционно отношение съ Ромъния. Причинитъ за това лесно могатъ да бъдатъ посочени и обяснени. Тѣ сѣ много пъти изтъквани и въ дебатитъ на ромънскитъ законодателни тѣла, и въ ромънския печатъ. Тѣ сѣ ясно посочвани и въ мотивитъ на почти всички изключителни закони за Добруджа. Добруджанско население трѣбваше да се ромънизира, националното му съзнание трѣбваше да бъде заличено, духътъ му трѣбваше да бъде сложенъ, за да му се дадатъ пълни граждански и политически права и свободи. Въ мотивитъ на закона за устройството на Добруджа отъ 1880 г. се казва изрѣчно: „Крайната цѣль на този законопроектъ е пълната асимилация на Добруджа съ Ромъния“⁹⁾. Законътъ за урегуляране недвижимата собственост въ Добруджа, съ който се ограбиха имотитъ на добруджанското население, бѣ защитенъ отъ неговия авторъ М. Когалницану на 27 февруарий 1888 г. въ камарата съ слѣднитъ доводи:

„Нашиятъ главенъ интересъ е да заселимъ, да цивилизуваме тая частъ на Ромъния; да я населимъ, заживяемъ го, като ѣ дадемъ характеръ, душа и чуждъ ромънски; като взематъ това, Вие ще разберете, че трѣбба да заведемъ тамъ много ромъни. Нѣщо повече отъ това: населението, които отиватъ тамъ сѣмъ, трѣбба по какъвто и да е начинъ да ги направимъ ромънски. Въ нѣколко години да направимъ ромъни дори и мюсюлманитъ.“¹⁰⁾

(Слѣди).

¹⁾ Ibid, стр. 115.²⁾ Ibid, p. 29.

Положението на бойнитъ фронтове.

Бюлетенъ отъ Щаба на Дѣйствующата армия за 11. II 1918 г.

Македонски фронтъ Въ зѣвоя на Черна прогенихъ не сѣ стѣлъ една усилена франпуска разузнавателна команда. При Добро поле, а особено източно отъ Вардара артилерийската дѣйностъ бѣше доста оживѣла. Въ прѣдположениата равнина при Долна Струма разпрѣскахме нѣколко английски пѣхотни отдѣленя.

Добруджански фронтъ. Примирие.

Союзнически свѣдення.

Западенъ воененъ театръ. Армии на Баварския и Германския Прѣстопреемници: Атакующитъ силни неприятелски разузнавателни отдѣленя, сѣверю отъ Ламъ и р. Омишонъ, бидоха отблъснати слѣдъ рѣкопашенъ бой.

Група Армии на Принцъ Албрехтъ: Слѣдъ силна артилерийска подготовка, между Филарей и Мозахъ, нѣколко французки роти атакуваха нашиятъ лини при Рамановъ и въ западната частъ на Пойската гора. Слѣдъ жъкъ бой, неприятелътъ биде отблъснатъ съ тежки за него загуби. По Зулмонфъ и Хартмансвайлеръ Бонфъ артилерийски и миненъ бой. Въ отговоръ на сторнитъ на 5 II. неприятелски авиаторски нападения надъ Оарбрюхенъ, наши авиатори нападнаха вчера съ успѣхъ крѣпостта Након.

¹⁾ Legea pentru organizarea Dobrogei din 9 Martie 1880.²⁾ Pantazi—Ghica, Ioan Ionescu de la Brad. D. I. Ghica, N. Flova, General Manu, Ioan Ghica, G. Cantil и други.³⁾ Вж. D-r Ioan N. Roman. Dobrogea și dresturile politice ale locuitorilor ei. Coșoșanța. 1905, стр. 41.⁴⁾ Ibid., p. 117.⁵⁾ Bellesort. A travers la Roumanie. Revue des deux Mondes 15 Mars 1905.⁶⁾ Vasile M. Kogălniceanu. Dobrogea 1879—1909. Drepturi politice fara libertati. București. 1910. p. 128, 128.⁷⁾ Ibid. p. 255.

Г. Тодоров

Мирът съ Украйна

Рано сутринта на 9 т. м. е бил подписан мирът между Сюзата и Украйна. Първата блага вест за отруденото човечество дойде пак от Изток.

В Брест-Литовск се явиха в началото само делегатите на болшевиките. Тъй бяха поели властта в Русия въ името на мира. Това бѣше тѣхната пай-голяма сила. За сѣмалени, когато почнаха прѣговори, тѣ се отдадоха съ страсть на словоборство. Уморените руски народѣ сѣдѣше съ болка умуваната и своите делегати. Войските отдаваха си бѣха по клон, и русия сѣверозападен фронтъ бѣше околванъ. Фактическото положение изгледаха всѣки, въ това число и болшевиките прѣдставители, но тѣ пакъ останаха вѣрни на природата си. Майстори на словото, прѣдадоха се на словоплетения, до като най-послѣ се загубиха сами въ хаоса на думите си. Още неуредени своя вътрѣшен животъ, който кипѣше отъ улични борби, болшевиките въ Брестъ се отдадоха на своите чувства. Прѣвземайки значението си въ все-лената и съ сѣбѣщо рицарство, отвърнаха глава отъ Русия и народа си и, почнаха проповѣдта за прѣобразяването на цѣлия святъ.

Въ Брест-Литовск се поманиха да отворятъ катедра за революционизирането на всички народи. Колко малко познаваше своя народъ и вѣнчавата на народитѣ въобщо, тоя отшелнически гопализъм! Гласътъ на болшевиките делегати взе да фучи презъ пространната магушка като пусетъ звукъ, който отарѣчаваше сѣрдцата на руския народъ; червено гвардейцѣтѣ трѣбваше на много фронтове да задуматъ съ огънь и мечъ издоложавата. Голѣмѣтѣ народни маси се окопиха отъ своя сѣнь. Тѣ познаха кому слушатъ болшевиките съ властѣта. Така е винаги. На хитростѣта краката сѣмъ. Народътъ въ своите ширини райбра извамата на болшевиките, които дойдоха въ името на мира, а се прѣдадоха въ служба само на уточиания космополитизъмъ на своята класа, на боговъбрания индустриаленъ пролетариатъ.

Всрѣдъ това крушение въ надеждитѣ на руския народъ, прѣдставителитѣ на украинската Рада отидоха въ Брестъ съ категоричната рѣшимостъ да сключатъ миръ за украинската република. Въ Радата бѣха обединени силитѣ на всички лѣви прогресивни течения. Чувството на непохителностъ господствуващо въ централната Рада. Тя имаше една централна задача, да закрие самостоятелността на украинския народъ, а не да служи на тая или оная класа. Нейнитѣ цѣли бѣха ясни въ Брестъ-Литовскъ. И веднажъ признати отъ силитѣ на конференцията, за самостоятелни и пълноправни членове въ прѣговоритѣ, безъ да многословствуватъ, само въ 2—3 заседания, успѣха да постигнатъ мара съ членветѣ на сюзата. Политическата издростъ и тѣхния здравъ народностенъ умъ имъ под-сказваха, че трѣбва да се бърза съ установяването на мира, — толкова необходимъ за вътрѣшната организация на новата украинска държава.

Това бѣше още по необходимо, защото червенитѣ болшевишки червей настървено почна да яде коренитѣ на отбѣлнитѣ руски републикански държавици. Болшевишката червена армия на пѣколко пати прониква до столицата на Украйна — Киевъ, където стагнаха голѣми бойове. Украинци останаха вѣрни на Радата, затова пъкъ и Радата отъ своя страна имъ остана вѣрна.

Въ мирнитѣ договори сѣ наедно очертава бѣдешитѣ граници на Украйна. Тѣ могатъ да задоволятъ и най-претенциозния украински национализъмъ. Отъ Брестъ до Одеса пространниятъ черноземъ остава въ границитѣ на Украйна. Граничните подробности ще бѣдатъ уредени по късно отъ специална комисия. Дипломатическите връзки, прикѣтствотъ и свободнитѣ стопански отношения се изрично установяватъ въ договора.

Почъватъ отъ мира съ Украйна принадлежи на първо мѣсто, на идеята за мира въ Европа. На дѣло сѣ тоя миренъ актъ Централния Сюзъ доказва прѣдъ цѣлия святъ, че честния и скороменъ миръ е нашата задача на войната. Нашитѣ народи иматъ една гаранция, че правителствата ни се въодушевяватъ отъ мира и не искатъ да проиграватъ живота на своитѣ най-добри сили въ една безкрайна опустошителна война. Войната ва силитѣ на сюзата не е сама по себе си цѣль, не е спортъ за безусловна побѣда, а срѣдство за солиденъ европейски миръ на почвата на всемоу разбирателство.

На второ мѣсто полнитѣ отъ тоя сепаративенъ миръ принадлежатъ на Украинския народъ, на който Сюзата, безъ да отнѣма нито парчеце земя, гарантира свободно съществуване и развитие, слѣдъ толкова го дѣшевъ гнѣтъ отъ царския деспотизъмъ и палицейския ботушъ на Петроградъ.

Безспорно, отъ полнитѣ на миръ съ Украйна, за новата Европа единствено по голѣма частъ сѣмъ и на сюзата. По мирния договоръ и двѣтѣ страни поематъ формално задѣлжение за износъ на необходимитѣ стопански продукти и индустриали по между си до 31 юли т. г. Тукъ може би ще се сие болезнено сѣрдцето на империалистѣтѣ въ Англия и Франция. Блокадата дъ вече празна приказка. Запанитѣ на Англия, че ще на натаръ отъ глѣдъ да прѣвземъ вратѣ, сѣ безосновни. Богатитѣ резерви отъ храна въ Украйна, останали неизползувани поради лопва подосъ въ Русия, скоро ще бѣдатъ въ наши рѣцѣ. Украинската черноземъ хранѣше 40% отъ населението на царска Русия. Едритѣ руски добитѣкѣ

се разтѣжда въ Украйна. Много сурови материали се криятъ въ нейнитѣ пѣдра. Тя даваше животъ на индустриалитѣ въ Польша и балтийскитѣ фабрични области. Всички тѣя колосални богатства по поетото задѣлжение ще влѣзатъ съ голѣмата си частъ въ Сюзата. А тоя е единъ толкова щастливъ изгледъ за централнитѣ сили, който и на сѣнь не сме го имали. И щастливиятъ миръ за Сюзата е сигуренъ; сега всѣки може да си грѣбѣва, колко изпитани пѣмски и австрийски юмрука ще получатъ другитѣ назначения и къдѣ именно.

Съ тоя миръ се тура началото на края на войната. И това начало е радостно за насъ. То обещава единъ скороменъ още по щастливъ край пакъ за насъ. Но се пакъ на насъ прѣдстои още много работа, не по наша вина, до общъ миръ, който не ни плаши. За сега можемъ да възникне само: Миръ вамъ украинци! Миръ и вамъ всички ратници и приятели на мира въ редоветѣ на антантата.

НАШАТА АНКЕТА

Споредъ протокола, подписанъ отъ нашето прѣд-ставителство въ Букурещъ и ромѣнскитѣ власти, прѣдаването на отвлѣченитѣ и интерниранитѣ въ Милдова добруджанци трѣбваше да почне отъ 25 януари. Накто съобщихме своевременно, ромѣнскитѣ власти уведомиха нашата комисия въ Браила, че, поради въношането на отношенията между двучерашнитѣ бойни съюзници Ромѣния и Русия, прѣдаването ще почне отъ 5 февруари. Въ желанието да даде една картина прѣдстава за участитѣ на ония нещастници, които година и половина изпитватъ тежеститѣ на едно изключително третиране, редакцията възложи на редактора на вѣстника П. Тодоровъ да извърши специална анкета на самото мѣстопрѣдаване.

Ромѣнската комисия уведоми нашата комисия, чрезъ постоветѣ на фронта, че транспортването на заварѣващитѣ се ще почне на 5 того въ 8¼ часа сутринта. Въ 8 часѣтѣ, комисиата бѣше вече на 5 километра по пътя за Вахени. Тамъ е построена специално за цѣлѣта дѣтска барака, която се отоплява съ печал. Електрическата инсталация още не е довършена. Слѣдъ малко пристигатъ командата български войници отъ . . . полкъ на чело съ поручикъ Х. една походна кухня, за приготвяне на чай и седмѣтѣхъ германски камioni. Германскитѣ и нашитѣ лѣкари сѣ вече по мѣстата си и правятъ послѣденъ прѣгледъ за помѣщението.

Дѣтската барака е построена на самата височина, която доминира надъ серетската долина. Прѣдъ очитѣ на миръ и дѣцѣ се разстила една ниска равнина, прешарена съ окопи и телени мѣшки. Фронтъ прѣдставлява, както всѣкъдѣ, едно мъртво пространство съ своитѣ естествени разрушения. Прѣмърнето дава една особена физиономия, тукъ тамъ се наблюдаватъ свободно движени се войници, които до вечера сѣ живѣли вътрѣшенъ животъ. Гробна тишина навѣжда. Само на едѣо мѣсто се забѣляваха една група войници, които правѣха упражнени сѣ при-бѣжа, влѣчайки своитѣ вѣрни другари — картечинитѣ. Въ сѣзрѣменната война картечинитѣ е хармоничната музика на войнка; тя го оживѣва, когато е до него и го плаши, когато се черѣе насрѣща му. Жѣлѣзокѣжѣтата линия Браила — Галацъ се губи далечъ въ равнината; тя сега не се тревожи отъ пискливата свирѣа на локомотива.

Трѣма членове отъ нашата комисия заминаха съ файтонъ, напѣдъ, за да влѣзатъ въ свръзка съ своитѣ колеги отъ ромѣнска страна. Слѣдъ 2 часа, тѣ се завърнаха и съобщиха, че транспортитѣ пѣли да почнатъ да пристигатъ на демаркационата линия. Слѣдъ ½ часъ изфука единъ автомобилъ, носѣщъ ромѣнскитѣ делегати начело съ капитанъ Табаковичъ. Неговото име воднага ми напомни чистотата на ромѣнската кръвъ. Уговори се начинътъ на провървяването по списѣитѣ.

Единъ отъ войницѣтѣ минава „идатъ“ и веднага всички навскачахме прѣдъ бараката, съ винти по пята погледѣ. Шумѣтъ на германскитѣ камioni, които бѣха заминали за демаркационата линия, долетѣ до ушитѣ ни. Прѣдъ насъ е първия транспортъ. Камioni сѣмъ пълни съ селени, въ голѣмото си множество жени и дѣца. Тукъ-тамъ се забѣляваха имже и тоя поветѣто старци. Пожеже вѣрмето тоя дѣнь бѣше доста хладно, всички забѣрзахме сѣ разтоварването на помръзналитѣ нещастници. Картината е потрѣсваща. Немоции жени, дребни дѣца и старци бѣрзо слязатъ отъ камioni, носейки на гърбѣтѣ си своята поканинѣ, която сѣмъ катили отъ нужда година и половина. Мнозина бабички се кръстятъ и поздравяватъ на български, викатъ: е, слава Богу, най-послѣ живи бѣхѣме да стѣкнемъ на родна земя и да видимъ български войници. Непамятѣтѣ, тѣ бѣрзатъ съ своитѣ заблудѣния, като мислятъ, че вече сѣмъ на българска земя, щомъ тамъ е стѣпна кракѣтъ на нашия войникъ. Нашитѣ бойни другари германци и австро-унгарци, поразени, наблюдаватъ тажната процесия на отвлѣченитѣ. Лици по изразѣтъ на тѣхнитѣ лица възмущението отъ ромѣнската жестокостъ! Вѣли при тая гледка неволно сѣ задава въпросѣтъ: кои виши държавнически интереси жакарава Ромѣния да отвлѣче тѣя невинни жени и дѣца, мнозина отъ които сѣмъ оставили своитѣ мажѣ, бащи, братѣ и сестри изъ негостоприемната молдовска земя? Има ромѣнскитѣ бѣха овладани отъ вѣрата, че спасението на тѣхното отечество е въ нещастieto на десѣтѣ хиляди, отвлѣчени

невинни добруджанци? Неволно ми идѣше на умъ народното умотворѣние, че когато Юпитеръ иска да погуби нѣкого, взема му нѣянапѣдъ умитѣ. Правѣше впечатление грижливостъ на ромѣнскитѣ делегати, обаче, това сѣмъ нищо не намѣняше настроението въ присѣтѣващитѣ; всички изгледаха въ тѣхнитѣ жестове едѣтъ хиповѣрѣтъ, диктуванъ отъ желанието да загладятъ лопитѣ впечатления. Тѣ по-скоро приличаха на жащи се грѣшници, стѣпна сѣмъ единия си кракъ въ гробѣтъ на обществения позоръ, хистилище на тѣхната прѣтоварѣна съ прѣстѣпленѣта душа.

Пристигнатѣ бѣрзо се настаняватъ въ отоплената барака, гдѣто имъ се сервира чайна закуска. Полицѣто на тѣя нещастници залесѣта се чете и доволството. И пакъ нѣма да бѣдѣтъ подъ впечатлението на стѣпнѣдението, когато сѣмъ прѣживѣли толкова много! Особено впечатление правятъ сѣмъшнитѣ отъ радостъ дѣца; тѣ искатъ всичко билгарско да видѣтъ и чуатъ. Най-малкиятъ оставаха очудени, когато чуваха войницѣтѣ да имъ заговорѣтъ на майчинъ езикъ. Тѣ за прѣвъ пѣтъ въ живота си виждаха билгарски войници. Почна се приемането по списѣитѣ. Записани бѣха и пеленачетѣта. Слѣдъ тѣя формалностъ, прѣвърнатѣ се натоварѣна на каруци, отпуснати отъ австро-унгарскитѣ военни власти, и се отправаха за лицѣта въ Браила, който бѣше опрѣдѣленъ за жилишно помѣщение до дезинфекцирането и отправянето имъ въ България.

Съ единъ отъ камioni заминаха за демаркационата линия. Прѣдаването тамъ ставае прѣдъ най-първитѣ окопи, докѣдѣ отвлѣченитѣ се прѣнасяха въ добри закрѣти ромѣнски камioni и слѣдъ като изминатъ пѣтъ 300—400 крачки, се качаха на германскитѣ камioni. Тукъ нови впечатления. Германскитѣ войници отъ първата линия усърдно изпѣняваха човѣшки си дѣлѣ.

Всички помагаша ревностно на нещастнитѣ. Покрѣтѣ бѣхъ отъ картината, какъ нѣколко наши бойни другари германци прѣнасяха на рацѣ една болна жена и нѣколко немощни болни дѣца. А едно старче по-сѣмъ отъ единѣтъ до другитѣ камioni „своята вѣрна другарѣа на грѣбъ, която отъ 3 мѣсеци не можела да става на краката си отъ простудѣвани. Нѣкои отъ артистигащитѣ оставаха зачудени, когато имъ заговорѣха на роденъ езикъ. Мнозина изриво възмущаваха: „Ами, тоя билгаринъ мари; не е джѣрманѣтъ!“

До 7 часѣтъ вечерта бѣше прѣдадена първата партида отъ 789 души. Тѣ всички сѣмъ отъ Силистрѣнската околия, а най-вече отъ селата Абдениръ и Кара-Омуръ. Биле сѣмъ интернирани въ лагеръ Власинецъ, до-рекойски окръгъ. (Слѣдва).

Хорѣтъ на Бинкѣйски (тулчанско)

Момѣ и Момѣци

— въ Кюстендилъ —

Кюстендилъ, 11. II. 1918.

Днесъ, 11 февруарий, добруджанскитѣ хорѣ, заедно съ капелмейстора Д. Поповъ и г-нъ Д. Кацевъ пристигнаха въ Кюстендилъ, приканани на гарата отъ делегация на главната квартира, обрѣжния управителъ, командата на града, прѣдставители на общината, окол. началникъ, учителитѣ, ученицитѣ, ученицитѣ и ученицитѣ на двѣтѣ гимназии, основнитѣ училища, бившия педагогически курсъ, населението отъ града и близкитѣ села. Посрѣщане величествено, не бивало до днесъ. Влакѣтъ спира всрѣдъ викове ура! а хорѣтъ запѣва: „Ние сме момѣ добруджанци“ и пр. и петегла за града. Военната музика спира „о! добруджански край!“ и виковѣтъ ура! не отхѣватъ. Шосето отъ гарата до площада прѣдъ главната квартира е прѣвзето отъ народъ, който вика, ура! да живѣе Добруджа! да живѣятъ нашитѣ мѣли добруджанци! и манифестира сикватитѣ къмъ гоститѣ, които сѣмъ разчувствуваха до слѣзи. Прѣдъ главната квартира хорѣтъ спира и запѣва своя химнъ. Тукъ сѣмъ всички офицери отъ главната квартира начело на г-нъ генералъ Тошевъ, освободителѣтъ на Добруджа, който сѣмъ слѣзи на очи слуша хористѣта. Слѣдъ свѣршването на пѣсенѣта, г-нъ Д. Кацевъ повика около себе сѣмъ хористѣтѣ и сѣмъ гръмливъ гласъ възвѣсти: „Добруджанци! тоя е единъ отъ главнитѣ виновници на нашата свобода; тоя-води билгарскитѣ неопѣдими вѣтази отъ побѣда къмъ побѣда и сѣмъзена окопитѣ на 38-годишното ни робство подъ ромѣнската жишничѣска тираничѣска властъ; тоя е генералъ Тошевъ. Добруджанци, запомнете го добри! Общо ура! заглуши послѣднитѣ думѣ на г-нъ Кацевъ и комитѣтѣ дѣнаха генерала на рацѣ, а момитѣ запѣха „шумѣ маршѣта“.

Доблестнитѣ воинъ генералъ Тошевъ сѣмъ скривани слѣзи, дѣгна високо главата, сѣмъ прояснено чело, мощенъ гласъ и потоци отъ мѣли прочувствени слова, високо заявява: „Вие, дѣца на Добруджа сѣмъ свободни; вие не сте вече робѣ и ето, че слѣдѣтѣ

Според „Ния Дагликът Александ“, законното
финландско правителство се обърнало към правител-
ството на Швеция за бърза помощ въ муниции, тъй
като, без това, независимостта на Финландия била
застрашена.

Берлинъ. „Франкфуртеръ Цайтунгъ“, като критикува делегацията на Троцки досъжно руската обилзация, пише: Можемъ да считаме за голямо щастие, въ наша полза, че в Русия туря окончателно края на войната сръбцу насъ и че, съ изключеніемъ Ромъния, по дълга източенъ фронтъ оржаче не се разиаватъ. Ние имаме достатъчно да вѣрваме, че това събитіе не ще остави никакво влияние върху другитъ сили, които още сж живи.

Също посѣтиха гроба и на Генералъ Келевъ, който пожертвува геройски живота си за свободата на Добруджа. На гроба му бѣ прочетена една бжса молитва и положенъ вѣнецъ. Въ нѣдѣля лѣтящиятъ вмиаше въ офи-

перекрестя клубът една дружеска вечер на добруджанци, на които присъствуват, между другите, генерал Цѣновъ, генералъ Диконъ, инженеръ Лазаровъ, Дръ Тодоровъ и много офицери, и членове на добруджанската колония въ София. Хорътъ изпѣе пѣсколко народни добруджански пѣсни и изпълни пѣсколко игри. Танцува се и валсътъ отъ гражданитѣ и добруджанци. Весело при танцъ и разговоръ се прѣкара нощта.

Хорътъ замина за Кюстендилъ, отъ където ще иде въ Плевнѣ, а на връщане ще се отбие въ Варна и Добричъ.

В. В. З.

Боячени и Добруджанци. Когато добруджанцитѣ сѣ били въ с. Боана, случайно тамъ сѣ станаха двѣ сватби. Сватбаритѣ сѣ поканили добруджанцитѣ да присъствуватъ на празненството, за да видятъ туркитѣ обичаи. На бояския мейданъ сѣ сѣ смѣли шопскитѣ хора съ тѣх на сѣверна Добруджа. Смѣхове и радости продължили до късно слѣдъ пладъ.

Фондъ „българска икономическа мощъ“. Група ссѣйски търговци, индустриалци и занаятчи сѣ рѣшили да образуватъ фондъ „българска икономическа мощъ“, и ханатъ търговецитѣ, индустриалцитѣ и занаятчи въ цѣла България да се притекатъ на помощъ. Фондътъ има патристически и хуманни цѣли: издигане паметникъ въ столицата на падналитѣ герои търговци, индустриалци и занаятчи въ войнитѣ за освобождение и обединение на българския народъ прѣзъ 1912-1918 год.; издържане обдинитѣ синове на тѣх герои; откритие клубъ съ библиотека въ столицата; издаване вѣстника, списания и пр. Като се иматъ прѣдъ видъ горнитѣ хубави идеи, вѣрваме, че всички поканиени охотно ще се притекатъ въ помощъ на таква добро дѣло.

Повръщането ватъфскитѣ имоти въ Добруджа на мюсюлманскитѣ общини. Нѣкогашнитѣ ватъфски имоти въ Горна Добруджа, заграбени и разпрѣдѣлени между влашкитѣ чохомъ и прѣселеници прѣди години, ще бѣдатъ повръщани на мюсюлманскитѣ общини въ Добруджа.

Българската държава нѣма да признае никакви права на собственостъ на чохитѣ, които сѣ владѣли гражданни пространства обработваема земя.

За българскитѣ военно-пѣлници. — Женевското дружество за подпомагане българскитѣ военнопѣлници въ неприятелскитѣ страни е отправило къмъ българскитѣ граждани единъ трогателенъ позивъ, за да подкрѣпятъ неговата нискоблагородна задача. Позивътъ гласи: „Чийте, прочее, мила българо, и български пѣлници позивъ. Дайте всички сполта лепта, за да облекчите узнатото положение на неимитѣ нещастни брата, пѣлници. Нека българскитѣ герои, защитници на отечеството видятъ, че България е признателна за тѣхнитѣ славни подвизи и че тя не забравя достойнитѣ си синове.“

Волни пожертвувания се изпращатъ до министерството на външнитѣ работи.

Мюфтия въ Тулча. Въ Тулча е назначенъ за мюфтия досегашния кадия въ тоа градъ.

Измѣнение и допълнение на закона за отчуждаване на частни имоти. Назначенъ е комисия по мнѣстието на земледѣлцето и държавнитѣ имоти, която да измѣни и допълни сегашнитѣ законъ за отчуждаване на частни недвижими имоти за държавна и обществена полза. Комисията отъ днесъ почва засѣданията си.

Комитетството. Министерството на търговията е командировало въ Бавария директора на прѣславското комитетарско училище г. Славина да се запознае съ уредбата въ такъватитѣ образцови комитетарски училища и на вѣрбовнитѣ плантации.

Къмъ абонатитѣ отъ гр. Тулча. Умоляватъ се всички абонати отъ гр. Тулча, които сѣ получавали вѣстника въ разни села изъ окръга и сега сѣ втърнали въ Тулча да стошатъ погитѣ си адреси, като посочатъ № на досегашнитѣ си адреси.

Отъ администрацията.

Послѣденъ часъ.

Специална телеграма на в. „Добруджа“ отъ Букурещъ 13. II 1918 година.

Отъ утрѣ почватъ въ Фокшани прѣговоритѣ за миръ съ Ромѣния.

Народо-спомогателенъ фондъ „Добруджа“

с. Бърджиларъ, Мачинско.

Василъ Н. Георгиевъ 160 лева, Андрей Иончевъ, Петръ Ивановъ, Костадинъ Марковъ и Василъ Марковъ по 100 лева; Павелъ Григоровъ и Спиро Захариевъ по 50 лв. Стефанъ Спасовъ 10 лв.

Добришка околия.

с. Каспаний

Захари Петровъ, Петко Калевъ и Деню Карадимовъ по 20 лв.

с. Увларъ
Ганю Коевъ и Георги Раднѣвъ по 20 лв., Тодоръ Ив. Карташки и Христо Яванкиевъ по 10 лв.

с. Дурбалий.

Ив. Кирчевъ 25 лв., Жельо Нелевъ, Димитръ Илиевъ, драги Атанасовъ, Митко Русевъ и Петръ Юрдановъ по 20 лв., Велико Димитровъ и Нейчо Иванковъ по 10 лв.

с. Каралий

Славко Бонковъ 20 лв., Тодоръ Поповъ, Янко Беджизевъ, Димо Алексиевъ, Злати Стопановъ и Петко Димитровъ по 10 лв., Давидъ Кронъ 1250 лв., Петко Стопановъ 7 лв., Димитръ Милковъ 625 лв., Митко Георгиевъ, Митко Георгиевъ и Станко Желевъ по 5 лв., Иовчо Тодоровъ и Юрданъ Печковъ по 4 лв., Жельо Калевъ, Петко Ганевъ и Митко Доневъ по 2 лв.

с. Гор-Осараджа

Др. В. Ватановъ, Димитръ Юрдановъ, Никола Василевъ и Стоянъ Коевъ по 10 лв., х. А. х. Димовъ, Коста Н. Байрамовъ, Иванъ Николовъ, Юрданъ Петковъ, Никола Жековъ, Станко Лечевъ, Хр. П. Милковски, Петко Димитровъ, Георги Тодоровъ, Костадинъ Алексиевъ, Иванъ Василевъ, Еню Алексиевъ, Ганю Чивановъ и Димитръ Мариновъ по 5 лв., Ценко Вончевъ 325 лв., Иванъ Великовъ, Стоянъ Мариновъ и Христанъ Русевъ по 2 лв., Станко Райковъ 1 лв.

с. Хардалий.

Тимъ Андоновъ, Георги Алексиевъ, Гарабедъ Саркисовъ, Али х. Христовъ, Матей Станчевъ и Георги Лимовъ по 5 лв., Карани Мехмедовъ 10 лв., Димитръ Стопановъ, Кольо Стопановъ, Хусеинъ Ахмедовъ, Койчо Георгиевъ и Юсуфъ Марашевъ по 2 лв., Алиятъ Якубовъ и Стоянъ Диконъ по 250 лв., Мехмедъ Молла Хусеиновъ, Елбия Маримовъ, Петко Стопановъ, Костадинъ Стопановъ и Шахмуръ Османовъ по 1 левъ.

Всичко 1240—

Отъ бр. 91 лв. 79,84485

А сѣнчко лв. 80,58485

С П И СЪ КЪ

на
забърнати се, отъ Молдова
отвлѣчени добруджанци

с. Айдемиръ (сиклеренско).

1. Атанасъ Недѣлковъ 46 г., 2. Атанасова Пейка 46 г., 3. Атанасова Ефтимѣя 12 г., 4. Атанасовъ Либенъ 8 г., 5. Атанасовъ Георги 60 г., 6. Георгиева Гергина 55 г., 7. Георгиева Мария 19 г., 8. Георгиева Елена 14 г., 9. Георгиева Ивана 12 г., 10. Георгиева Мита 9 г., 11. Георгиевъ Георги 6 г., 12. Атанасова Недѣля 26 г., 13. Атанасова Мария 8 г., 14. Атанасовъ Атанасъ 3 г., 15. Атанасовъ Емилъ 51 г., 16. Андреевъ Дочо 58 г., 17. Ангеловъ Георги 56 г., 18. Ангеловъ Пела 48 г., 19. Ангелова Благоя 13 г., 20. Ангеловъ Славъ 8 г., 21. Ангелова Митя 20 г., 22. Ангелова Недѣля 2 г., 23. Ангеловъ Иванъ 2 г., 24. Арабаджиевъ Каленъ 48 г., 25. Арабаджиева Ивана 48 г., 26. Арабаджиева Мария 7 г., 27. Арабаджиева Рука 4 г., 28. Ар. Христо 15 г., 29. Ангелова Петра 87 г., 30. Ангелова Жарийка 6 г., 31. Ангеловъ Недѣлко 8 г., 32. Ангеловъ Маринъ 30 г., 33. Атанасова Динтра 30 г., 34. атанасова иванка 9 г., 35. атанасова руса 29 г., 36. атанасова руса 10 г., 37. атанасова марина 36 г., 38. Атанасовъ Йорданъ 14 г., 39. атанасовъ митю 12 г., 40. атанасовъ димитръ 8 г., 41. атанасовъ константинъ 4 г., 42. александра динтра 28 г., 43. александра веселина 2 г., 44. ангелова столяна 26 г., 45. ангеловъ славъ 5 г., 46. ангелова руса 70 г., 47. ангелова николѣя 34 г., 48. ангелова цѣтѣя 3 г., 49. ангеловъ ангелъ 10 г., 50. ангеловъ калѣя 8 г., 51. ангелова станка 32 г., 52. ангелова руса 10 г., 53. ангелова елена 8 г., 54. ангелова ст. мария 7 г., 55. ангеловъ вѣселъ 7 г., 56. атанасова мария 58 г., 57. атанасова пейка 10 г., 58. атанасовъ иванчо 12 г., 59. атанасовъ иванъ 50 г., 60. атанасовъ столянъ 10 г., 61. атанасовъ петъръ 4 г., 62. атанасовъ цвѣтко 46 г., 63. атанасова станка 46 г., 64. атанасова рада 14 г., 65. атанасова ивана 12 г., 66. бѣчваровъ иванъ 48 г., 67. боевъ иванъ 78 г., 68. боева пауна 76 г., 69. боева елена 15 г., 70. боева д. елена 30 г., 71. боевъ кръстѣвъ 2 г., 72. боевъ димитръ 8 г., 73. боевъ дончо 48 г., 74. боева недѣля 48 г., 75. боева добра 11 г., 76. боевъ недѣлко 13 г., 77. боева руса 35 г., 78. боевъ дочо 3 г., 79. боевъ стефанъ ивановъ 73 г., 80. бакаловъ илия 55 г., 81. бакаловъ

- илия 10 г., 82. бакаловъ Христо 8 год., 83. бакаловъ борисъ 5 г., 84. бакалова апа 16 г., 85. бакаловъ динчо 65 г., 86. бакалова кръстѣя 60 г., 87. бакаловъ иванъ 12 г., 88. кираковъ дѣбра 67 г., 89. киракова столяна 68 г., 90. киракова недѣля 30 г., 91. киракова кръстѣя 8 г., 92. киракова друма 6 г., 93. киракова елена 35 г., 94. кираковъ дѣбра 10 г., 95. киракова стефанъ 36 г., 96. киракова ивана 10 г., 97. кираковъ георги 7 г., 98. чингаловъ динчо 63 г., 99. чингалова столяна 60 г., 100. кръстѣя недѣля 26 г., 101. кръстѣя рада 8 г., 102. кръстѣвъ илия 4 г., 103. кръстѣвъ русанъ 15 г., 104. кръстѣя динтра 24 г., 105. даковъ динчо 64 г., 106. дакова велика 60 г., 107. дакова пейка 28 г., 108. дакова велика 7 г., 109. дакова столяна 2 г., 110. даковъ петъръ 6 г., 111. динковъ Тоно 60 г., 112. динкова рада 80 г., 113. динкова недѣля 26 г., 114. динкова куна 20 г., 115. динкова недѣля 17 г., 116. динкова николѣя 14 г., 117. динкова тодора 7 г., 118. динковъ илия 10 г., 119. драгановъ михѣлъ 62 г., 120. драговъ ангелъ 52 г., 121. драгова Пела 50 г., 122. драгова жария 18 г., 123. драгова марина 14 г., 124. давидова Мира 35 г., 125. давидова Тона 10 г., 126. давидовъ иванъ 12 г., 127. давидовъ петъръ 7 г., 128. дѣчена велика 30 г., 129. дѣчена недѣля 6 г., 130. дѣчевъ димитръ 8 г., 131. еневъ Христо 60 г., 132. еневъ кръстѣя 14 г., 133. еневъ ст. Христо 2 г., 134. енева тодора 22 г., 135. енева Пела 60 г., 136. господиновъ нейчо 53 г., 137. господиновъ иванъ 13 г., 138. господинова лѣта 35 г., 139. господинова марга 15 г., 140. господинова цѣтѣя 12 год., 141. господинова Пела 7 год. (Слѣдѣ).

Щабъ на 69-й пѣхотенъ полкъ.

О В Я В Л Е Н И Е

№ 8076.

Обявява се, че при 69-й пѣхотенъ полкъ (3-а Армия) се формира музикалски хоръ.

Длъжността Капелмайсторъ, както и всички останали музични длъжности сѣ възлагатъ. Желающитѣ да постѣпятъ да подадатъ воднага заявление до щабъ на полка или пъкъ да направятъ постѣпки прѣдъ съответствуващитѣ си началници да бѣдатъ прѣведени въ полка.

25-й януарий 1918 год.

3-3

Отъ Щабъ на 69-й пѣх. полкъ

Б И Б Л И О Т Е КЪ „Д О Б Р У Д Ж А“

издава фондъ „Добруджа“ — организация за национална култура и взаимна помощ

Нѣлѣзоха отъ печатъ и се прѣстѣна въ продажба слѣднитѣ книги:

№ 1. Историческитѣ права на България върху Добруджа отъ Миланъ Г. Марковъ. Цѣна 2 лева.

№ 2. Добруджа и нашето гъраждане (културно исторически издървания) отъ С. Чингиревъ. Цѣна 5 лева.

№ 3. Кюстенджанското пристанище отъ Дръ Ив. Пенковъ. Цѣна 150 лева.

Подъ печатъ и скоро ще бѣде пусната въ продажба:

№ 4. Етнографията на Добруджа отъ професоръ Романски.

Всички поръчки да се изпращатъ до Библиотека Добруджа ул. Гурко № 16 и дружество Букурещъ — София.

На книжари 25 % отстъпъ. Добруджанци могатъ да искатъ сжитѣ номера отъ книжарницата на фонда въ Бабадагъ.